

ЕТНОГРАФІЧНІ ЛЕКСЕМИ В ТВОРЧОСТІ СТАНІСЛАВА ВИШЕНСЬКОГО ЯК АСОЦІАТИВНІ СЕГМЕНТИ ТЕКСТОВИХ ПЛАСТІВ

У статті на помежів'ї літературознавства, етнографії та етнопсихології досліджується використання поетом Станіславом Вишенським етнографічних лексем в ролі асоціативних сегментів у текстових пластах. Розкривається художня вартість модерної поезії в українському просторі і позиціонується ім'я С. Вишенського в європейському і світовому вимірах.

Ключові слова: Станіслав Вишенський, поет, етнографічні лексеми, сегмент, текст, український, метафора, образотворчий, вінок, полотно, асоціативний, етнографізм, слово.

В житті немає тем, яких би не досягнула література. Поезія – найвиразніше словесне і фонічне оформлення емоцій, думок, або їхнього сплаву в нових мислеформах. Станіслав Вишенський – поет ускладненої метафорики, його герметизм – це закритість від логіко-прямолинійного трактування. «... Я – як часточка Голосу – відаю, що будувати логічно-витончену річ – суцця марнота...» [3, с. 5]. Тільки тренований естет у змозі досягнути асоціативні переходи у побудові текстових пластів, при цьому читач має стати співавтором, вловлюючи потоки резонуючих метафор, чи їх предтеч – симфор. Етнолексеми в творчості С. Вишенського створюють мовний колорит, орнаментують розгорнуті полотна текстів в позірному сприйнятті. Значно авторитарніший прояв вони мають в психоемоційній архітектоніці віршів. Етнолексеми є одним із засобів структурування художніх фігур і опосередковано слугують такій науці як етнопсихологія. Якщо перпендикулярно опускаєтьс логікою у висновки, то спричинила появу етнографічних лексем «...незабутня ностальгія української землі» [5, с. 4], що термінологічно звучить як «генетична пам'ять». З огляду на насиченість об'єкта дослідження етнографічними термінами в рамках висліду творчості С. Вишенського будемо послуговуватись синонімічним рядом щодо поняття етнографічна лексема (етнолексема) – асоціативний сегмент, етнографічний термін, етнографізм. Частка «етно...» вживається в значенні український.

Парадигматичне відношення слів, де є одна чи кілька етнолексем, дають естетичні новоутворення, містять емоційно-змістові зрощення. Образні вислови С. Вишенського набувають інваріантності, асоціативної множинності, мистецького апломбу. Багатовекторність образних конструкцій творів поета з вмонтованими етнолексемами, слугують створенню семантичного поля – іноді в межах певної метафори, а іноді й у просторі цілого вірша. Простіше кажучи – витворюється контекст. Архітектоніка вірша така: текст – цілий інтеграл, його складові – слова, поміж яких зустрічаються етнолексеми як асоціативні сегменти, що сполучають текстові пласти.

Для пересічного читача, навіть вихованого в українському дусі, поезія С. Вишенського заскладна для сприйняття, адже автор прийняв постулат О. Уальда, що в творчості митцеві дозволено все. І метод освоєння такої поезії автор вказує сам – треба «... мислити не сюжетами, а чистою метафорою: підрядною, супідрядною, «блукаючою», коли зв'язки між окремими метафорами не безпосередні, а, так би мовити, магнітні, на взірець зв'язків між планетами та їхньою ідеєю – зіркою...» [4, с. 638]. Насиченість текстів С. Вишенського етнографізмами не штучна. Вони «...є коморою архетипів» [4, с. 610]. Читач лише робить спробу проникнути в символіку етнограм чи етнометафор, відчувши в собі живий рух традиційного українського духу.

П'ята збірка поезій С. Вишенського зветься «Синус покутя», перші два рядки однойменного вірша якої звучать так: « коси сину вус – кут зголи до вуст» [6, с. 9].

Інтонанційно вчувається приказка чи якась народна примовка. Всі слова тут – етнолексеми. Це зразок чистої етнометафори. Коли в метафоричному вузлі поміж інших слів є одна чи кілька етнолексем – це етнограма. Сама назва книги «Синус покутя» таїть в собі глибоко закорінені поняття й традиції українського народу, але вони втаємничені авторським образотворенням.

Митець задіює на психологічному рівні асоціативні відчуття національного одновірця – тобто українця, який обов'язково знає, що покуть – це «В селянській хаті – куток, розміщений по діагоналі від печі, та місце біля нього» [10, с. 772].

Але метафора «синус покутя» має в собі першим начебто не поєднуване ні логікою, ні тематикою абстрактне слово «синус». Авторський розрахунок був точним в спорадичному поєднанні ознак: покутя має вигляд кутової ніші, близька ознака є в понятті «синус» – заглиблення. Базовою стала етнолексема «покутя» і спонукала до асоціативної далекозорості: це й пріоритетне існування всього українського в духовній сутності людини, і тривання в історії, і виборювання в ній чільного місця. Свій ряд продовжить, домислить, довідчує кожен насамперед український читач, у філософському акцентуванні – це може бути планетарний замисел поета (покуть – життя, в якому всьому є своє місце, синус – перспектива екзистенції). Треба зазначити, що майже всі згадані С. Вишенським етнотерміни поширені на Середній Наддніпрянщині і закономірність вживання їх в поетичних висловах можна пояснити тим, що поет родом з Переяслава. Вся творчість переяславського митця рясніє етнографічними термінами. Доречним буде перелічити «найсоковитіші», часто вживані у віршах етнолексеми, міцно закорінені в народній етимології. Поданий перелік – лише дециця задіяних поетом етнографізмів: домовик, млин, криниця, перелаз, комин, комора, дичка, віконниці, ополонка, писанка, смушева шапка, прищепа, клумак, божниця, драбина, свічник, толока, вервечка, лампада, різдво, гав'яр, цямрина, чистий четвер, помол, колиска, клуня, лава, упир, волхви, рушник, чередники, кузня, Покрова, хітон, підсвічник, линва, щільник, коромисло, коломазь, Чумацький шлях, повитуха, трипілля, коваль, ікона, відунка, зілля, породілля, голосільниці, нагайка, мірошник, підбіл, калина, щепка, ополонка, обніжок, дучка, обора, торбинка, кутя, спокута, шептуни, дичка, кувадло, ворожбит, війся, сорочка, мливо, запілля, цямрина, віко, цоб, цабе, ярмо, Великдень, закутень, кобзарі, сито, цвіркун, кадило, стріха, дьоготь, кадильніці, свати, кийок, узор, міх, замовляння, ляда, покритка, прядиво, ярмарок, виливок, паска, власяниця, всеношна, лизні, качур, поводитир.

Зрозуміло, що етнолексеми з цього ряду виконували функцію сегмента в художньому тексті, майже повністю позбувшись свого прямого лексичного значення, залишивши для образотворчої експлуатації лиш якісь ознаки. Наприклад, багато разів вживане слово «вінок». «Вінок (синоніми – вінець, вінчальний вінок), (діал. – плетениця, козубенька) – квіти, листя, гілки і т. ін. сплетені в коло, якими звичайно прикрашають голову» [12, с. 517–518]. Зразки метафоротворення з гніздовою, тобто центральною, етнолексемою «вінок» увиразнюють психоемоційні вібрації митця саме як носія українського менталітету, показують сегментарну функцію етнолексем в структуруванні тексту. В кожному зразку закладено варіативність потрактування, яке відтвориться на такому естетичному рівні, на який спроможний інтелект читача. Спробуємо, сфокусувавши увагу на слові «вінок», подати найпростіше, увиразнене першими асоціативними відчуттями, пояснення таких зразків. 1. «Світотвір із секунд-міліметрів // і ясний кругообіг вінка // ще тривають» [5, с. 37]. (Це – безперервний колообіг життя, постійне перетікання, оновлення). 2. «Над обрієм окресленому сході // зринає золото без проби й холодку: // то божество в рідненькому вінку // явилось перевтомленій природі» [5, с. 70]. (Вгадується сонце). 3. «...У вінку із голів і рук...». (Можливо, танок колом, де голови – то квіти, а руки – то листочки).

Унаочненням може слугувати вінок «весільні квіти», який зберігається у фондах Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» під інвентарним номером Т-1623 (КВ-3208). Атрибутивні дані його такі: «Весільні квіти, зроблені з трьох рядів гарусних помпонів (червоного і малинового кольору) та квіток і листочків з стружок (зеленого, рожевого, голубого та білого кольору), з білих, зелених та червоних скляних намистин та восковиків. Вінок сплетений проволокою. Кінець XIX ст.» [9, с. 11]. Знайдено вінок в с. Жовнино Чорнобаївського р-ну Черкаської обл., тобто в ареалі Середньої Наддніпрянщини. Вінки такого зразка побутували й на Переяславщині, що засвідчують респонденти, а наукову достовірність інформації підтверджують етнографи Л. Годліна та Л. Гладун у статті «Використання народного вбрання у весільній обрядовості Середнього Подніпров'я кін. XIX – I пол. XX ст.». Велика ймовірність, що в дитинстві С. Вишенський бачив такі вінки в побуті чи обрядодійствах, адже слово «вінок» у його творах зустрічається більше десяти разів. Зорове сприйняття, емоційні враження залишились

в тайниках підсвідомості, щоб потім жити уяву митця в досить таки ускладненій образній версифікації.

«Поезія є перебігом пригадування» [6, с. 122]. В мистецькому арсеналі С. Вишенського наявні образні вислови, де етнолексеми задіяні майже в прямому їх значенні, або за допомогою яких виписані з натури традиційно-побутові картини українського побуту чи обрядодійства. 1. «Зійде сонце, щоб я латка по латці // викроював дернину // та обкладав могилу материну...» [3, с. 36]. 2. «...Кут для куті з узваром – // там, де ікони жар» [5, с. 38]. 3. «...Під рушником – портрет, // а там голубка й голуб...» [5, с. 7]. 4. «Саме розпускаються матіоли, // й корови несуть додому // клуночки з молоком» [5, с. 55]. 5. «У цій домівці, // де долівка // білиться разом зі стінами...» [5, с. 60]. 6. «Розмежовані проділом коси...» [5, с. 61]. 7. «Отут, на причілку хати, // стояли вулики...» [2, с. 92]. 8. «Корови витягують шії // і мукають, // а від села летять гострокрилі ластівки, // а від села // йде чиясь дівчина // з гострими ріжками // білої хустки» [5, с. 35]. 9. «...Я погнав пасти гусей, // а вони знялися та полетіли у вирій...» [5, с. 33].

«Вогнище уяви – то опертя в метафорі...» [6, с. 122]. В наступних зразках похідними є етнолексеми, які в образотворенні набувають полісемічних якостей, стилізуючи сугестивне авторське мовлення, викристалізуються в символи, знаки, сигнали. 1. «...Я був дикуном // у вбранні, пошитому з вітрила...» [2, с. 24]. 2. «У сволоці витає короїд, // а на долівці марять дітлахи...» [2, с. 27]. 3. «...Ті верховини, // де барвінок – // повзучий хрест» [2, с. 31]. 4. «...І випурхне країньська ніч – // із матіолою розквітне...» [2, с. 86]. 5. «...Дорога // латана-перелатана подорожником...» [2, с. 96]. 6. «...Ця зелень – пальтєчко дитини; // не гудзики обірвано, а ягоди, // і не в латках, а около хатини» [5, с. 67]. 7. «О, відчинися, вербо яра, // за заповітом відчинись: // три виміри – надійні ярма // і спадщина від чарівниць» [5, с. 64]. 8. «...Із зозулі діток виглядай // бо минають // діти клунь і калини...» [6, с. 14]. 9. «...Водолице ворожить на личко лампади...» [6, с. 24]. 9. «...В павутинці бабиного літа: // човник з матір'ю // опускають на рушниках...» [6, с. 40]. 10. «...Чорний кіт заспіває котка // розлучаючи цура з пеком...» [6, с. 104]. 11. «...У вишивці – розжарена спіраль...» [6, с. 111]. 12. «...Ллється на стіл скатертина...» [3, с. 21]. 13. «Зайшов теплий Олексій // у червоні хрестики» [3, с. 56]. 14. «...Нитка // в намистині, що родить разком...» [3, с. 64]. 15. «...Облетіла квітка має // перетворитися на макітру – усипальницю // центрів гончарного кола...» [3, с. 23]. 16. «Є роль Купала – вища від вогню – // і стовпова над полум'ям дорога: // оголосивши пращурам війну, // я пам'ятатиму – і ненависть від Бога» [3, с. 22].

Висновує метафоричні тексти С. Вишенський, попередньо симфорувавши семантику етнолексем дифузним методом. Ці суто вишенські наяви таять в собі спроби «притишити» первісне звучання слова, вилучивши з нього найпотрібнішу ознаку для асоціативного єднання з парним словом чи образом. Наприклад, десятки разів вживане слово «полотно» в художньому тексті «перероджується». Прямє значення: «Полотно – ...конопляна, льняна, бавовняна, а також штучна або шовкова тканина особливого переплетення...Традиційний символ рівної дороги; ...полотно служило оберегом від нечистої сили...» [7, с.467]. Автор етнолексему «полотно» не ставить центровою, а надає їй роль асоціативного резонатора. 1. «...Грунт полотен із землетрусами...» [2, с. 10]. 2. «...На полотнах – // акварель із олією плоті...» [6, с. 12]. 3. «День приходить натурниць красти, // ставши білістю полотна...» [5, с. 21]. 4. «...Річка Альта зійде з полотна...» [5, с. 21]. Наведені зразки – це «вирвані» з тексту сегментарні конструкції, які піддаються хоча б якомусь логіко-понятійному осмисленню, адже в повному контексті з етнолексем можуть еманувати якісь ознаки, і десь аж в останньому ланцюжку асоціацій резонувати. Але і в межах кількох «закільцьованих» поетичних висловів спробуємо дати тлумачення слова «полотно» в його набутій ролі. 1. «З дощу і вітру тчеться полотно...» [5, с. 42]. (Вочевидь мається на увазі техніка перехресного ткання, дощ – вертикально, вітер – горизонтально). 2. «...І кожен ранок в полотні...» [5, с. 45]. (Тобто ранок стає білим). 3. «...І ледь просохла свіжість полотна» [2, с. 29]. (Йдеться про вимочене у воді полотно, що сохне на сонці).

С. Вишенський задіює й звукову імітацію. Наприклад, перший рядок вірша «Ланка» звучить «агу агусінки агусі...», а останній – «...агу агусеньки агов», що дає підставу розуміти так: агу – то заклик дитинства, агов – то вже поклик минулих років. Письменник в текстах художньо позиціонує етнографічні терміни для позначення географічних назв закутнів на

Переяславщині. 1. «...О повернення онуків на Спадщину, // де зімкнулось цямриння криниць, // де діти і корови // відгуляли і відревли» [2, с. 91]. (Спадщина – це куток у Переяславі). 2. «...Кутові дітлахи на Вовчій ямі // купаються...» [5, с. 43]. (Вовча яма – місце для купання на річці Трубіж). 3. «Альта-річка. Була й пересохла» [5, с. 21], «Трубіж облягається спати...» [5, с. 43]. (Саме в Переяславі р. Альта впадає в р. Трубіж).

«...Мова ... зберегла для нас багато воістину неперевершених зразків етносимволіки слова й виразу» [7, с. 3]. Ілюстративним підтвердженням є простий перелік назв віршів С. Вишенського, які є мовними знаками етнокультури, що асимілювались в художніх образах: «Синус покутя», «Колискова маятникові», «Кутя», «Колиска», «Комора втечі», «Поминки», «Стриноження», «Над рястом», «Яйце – з вирієм», «Посољство вирію», «Упир», «Стібок неба стібок землі», «Спас», «Знахурка», «Уже недалечко червоне яечко», «Пуп», «Посербиця», «Техніка вишивання», «Храм оголених», «Червоне і чорне», «Хрещатий Яр», «Кристал хреста», «Замість молитви», «Вичаровування чарівника», «Розрита могила», «Веснянка», «Напівзруйнований монастир», «Соки Ра» тощо.

Якщо говорити образно в тон заданій темі, етнографізма в творчій майстерні С. Вишенського – це прошви, що еднають замисли, припаровують в художньому плетиві слів інтуїтивно відчуте, вихоплене моментом інсайту, тобто осяяння. Поет вживлює етнолексеми в тексти, активуючи народнопоетичний, міфологічний, казковий духовно обсервований світогляд українців. Цей психоемоційний метод, що лежить в основі творчості С. Вишенського, уподібнюється багато в чому до процесу ткання. Та власне тексти – то і є своєрідна тканина. Розглянемо, як відбувається понятійно-асоціативне зрощення майже архаїчних мовних лексем і продукуюваної нашим сучасником індивідуальної модернової манери вислову на такому прикладі:

Полянський краєвид: на мальвах рештки жару

Вже стали попелом, занурені в росу;

Мантачка чеше (помагає жайвір)

Волосся срібне, вплетене в косу.

Я зву полян, похованих в легенду.

Блакить повір'я – воскресіння крил:

прасіль, пракрик, пракредо,

Сліди від перснів на перстах мірил [5, с. 29].

Метафоричний сегмент «мантачка чеше (помагає жайвір)» дає і настроєву, і понятійну картину: звукові переливи, коли мантачать косу, і віддалені наспіви жайворонка зливаються в суголосся. Далі асоціативні потоки вливаються в наступну етнограму – «волосся срібне, вплетене в косу». В першій етнограмі задано тон – «мантачка чеше» (думається, що гострять косу як знаряддя праці), і раптом в наступній етнограмі слово «волосся» виводить на зовсім інший образно-понятійний смисл. Починається протиборство понять – срібне (тобто сиве) волосся в косі (заплетене певним способом). Що це – старість? Але ж косу на вид заплітали тільки дівчата Інтрига, загадка і – можливість надається самому читачеві визначитись. Бачимо, як поет може включити понятійно-чуттєву динаміку читача, і треба зазначити, що тільки генетично духовний українець зможе вловити асоціативні позивні, запрограмовані етнолексемами. Це витончений спосіб естетичного виховання української душі, що базується на ефекті двадцять п'ятого кадру в духовному перегляді менталітетних цінностей. Цікаво, що сприйняття реципієнта залежить ще й від того, з якою реактивністю працює його інтелект та асоціативне мислення. Два вище подані зразки умовно поділені на етнограми і читач блискавично «замежує» першу, наступна етнограма створює вже ефект ретардації, тобто уповільнення. Стається мислительне зіткнення – роздум. З цього видно, що етнолексеми виконують абсолютно різні функції в етнографії як науці, і в поезії як художньому образотворенні. Ясно проглядається, що заангажовані, антилогічні, але водночас намагнічені асоціативно етнолексеми так, що притягують якраз українську душу, увиразнюють світоглядні й етнокультурні чинники нації. Тут С. Вишенський глобальний і якраз не завдяки знеособленню ліричного героя, а завдяки розпорошенню уречевленими етнолексемами у мислительно-понятійній екзистенції слова. Номінативно в межах етнометафори чи етнограми етнолексеми є збудниками асоціативних розгалужень, глобально – одухотвореним символом

української сутності. Таке модерне новоявлення – особливий, авторський тип міфотворення, спосіб філософування за допомогою поетико-вібраційних можливостей слова.

Ту істину, що С. Вишенський – український поет, наївно засвідчують етнографічні терміни, їхнє завдання – вияскравити національні ознаки в смислових вузлах метафор. «Час тривати слов'янським іграм – // синім з карими грати: // не без обрїю колір індиго, // просто льон-довгунець довгуватий» [4, с. 41]. Таку алюзію здатен досягнути тільки сучасник митця, який має генетичну пам'ять праукраїнця, адже лексичний сплав «льон-довгунець» вживлений в сучасну мовну парадигму «колір індиго». Інтуїтивізм в творчості С. Вишенського спровокував свавілля слова, етнографізми попали в ланцюг метафор не з обдумувань, а із спонтанних блукань відчуттями. Поезія переяславського креса – це витяжка з душі, словоформи – своєрідні екстракти, що нагусають чуттєвістю. Перш ніж відділитись в аморфну субстанцію симфоричного письма, С. Вишенський видав збірку «Світотвір», яка порівняно з наступною творчістю «прозора» в етнографічному плані, «заземлена» в українську етносимволіку (Котигорошко, Ох, Курочка Ряба, Яга, Жар-птиця, яйце-райце, Івасик-Телесик тощо). Але якраз наявність казкових міфологем у ранньому образотворенні і заклало початок метафоричного світогляду, створило перспективу суто авторського симфоричного письма. Фольклорна стилізація С. Вишенського дворівнева: спершу медитація на рівні симфорування, потім розкодування на рівні метафоротворення. Митець у хроніках та есеях вибудував фарватер розуміння своєї творчості, адже колись зазначив: боїться, що його творчість стане ще одним паралельним існуванням, куди не буде доступу нікому. Це своєрідна спроба повернути в прокрустове ложе логіки осмислення поезії, що потрапила в пастку інтуїтивізму («матеріал ... не оброблений прагматизмом») [11, с. 285].

Р. Кухарук стверджує: «...Поезія С. Вишенського – феномен світової літератури» [4, с. 665]. У 2007 році І. Маленький зазначив: «... з доволі розмаїтими відгалуженнями поетики С. Вишенського українському літературознавству доведеться впритул розбиратися у найближчі десятиліття» [4, с. 4]. А. Підпалий резюмує: «Новизна Станіслава Вишенського просто приголомшуюча, що є ... своєрідною пан-космогонією українського сюрреалізму» [4, с. 659]. На початку століття поряд з Ліною Костенко Україна має творчо надзвичайно потужного митця. О. Деркачова слушно стверджує: «...В особі С. Вишенського ми прогавили першого українського Нобелівського лауреата» [4, с. 5]. Причину, чому так сталося, вказує К. Коверзнев: «...Українська література в особі С. Вишенського має видатного поета, європейська і світова невідомість якого залежить цілком від невміння національно-культурних організацій, державних установ, видавців і т.д. рекламувати наш інтелектуальний продукт ...» [6, с. 124]. Таке твердження виводить на думку, що необхідно зробити переклади творів С. Вишенського магістральними мовами світу, при цьому настільки кваліфіковано, щоб оживити забальзамований в етнолексемах український дух, вловивши приховану асоціативну експансію української душевності. Треба зазначити, що тексти С. Вишенського не містять іншомовних слів, і це при тому, що поет робить замах по-філософськи сягнути трансцендентних вимірів. Творчість С. Вишенського має міради асоціацій, тому не видається можливим говорити про якусь викінченість у її пізнанні, більше того наскрізна текстуальна позачасовість є провідником у майбутнє. «Замкнутий світообраз продовжує існувати, якщо майбутнє бачиться як щось нове, не як повторення» [13, с. 165].

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Вишенський С.О. Альпініст на міражі / С.О. Вишенський. – К.: Українсько-польське СП «Київ-ІМРЕКС ЛТД», 1993. – 122 с.
2. Вишенський С.О. Альга / С.О. Вишенський. – К.: Радянський письменник, 1989. – 117 с.
3. Вишенський С.О. Колекція снігів / С.О. Вишенський. – К.: Молодь, 1991. – 96 с.
4. Вишенський С.О. Полювання на мисливця: [Вірші. Хроніки. Есеї] / С.О. Вишенський. – К.: МАУП, 2007. – 672 с.
5. Вишенський С.О. Світотвір / С.О. Вишенський. – К.: Молодь, 1987. – 76 с.
6. Вишенський С.О. Синус покутя / С.О. Вишенський. – К.: Юніверс, 1999. – 128 с.
7. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник / В.В. Жайворонок – К.: Довіра, 2006. – 703 с.

8. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т. Громяка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.
9. Матеріали фондової інвентарної книги «Тканини», 1993. – 122 с.
10. Новий тлумачний словник української мови. В 3 т. / Укладачі: В. Яременко, О. Сліпушко. Вид. друге, доп. – К.: Аконті, 2008.
11. Теоретична і дидактична філологія: Збірник наукових праць / За заг. ред. Г.Л. Токмань. – Випуск 10. – К.: ДП. «Інформаційно-аналітичне агентство», 2011. – 571 с.
12. Україна в словах: Мовокраїнознавчий слов.-довід.: навч. посіб. для учнів загальноосвіт. шкіл, ліцеїв, гімназій, студентів, усіх, хто вивчає укр. мову / Упоряд. і кер. авт. кол. Н. Данилюк. – К.: ЦЦ «Просвіта», 2004. – 704 с.
13. Ясперс К. Психологія світоглядів / З нім. пер. О. Кислюк, Р. Осадчук. – К.: Юніверс, 2009. – 464 с.

Павлик Н. Етнографические лексемы в творчестве Станислава Вышенского как ассоциативные сегменты текстовых пластов.

В статье на грани литературоведения, этнографии и этнопсихологии исследуется использование поэтом Станиславом Вышенским этнографических лексем в роли ассоциативных сегментов в текстовых пластах. Раскрывается художественная ценность современной поэзии в украинском пространстве и позиционируется имя С. Вышенского в европейском и мировом измерениях.

Ключевые слова: Станислав Вышенский, поэт, этнографические лексемы, сегмент, текст, украинские, метафора, изобразительный, венок, полотно, ассоциативный, этнографизмы, слово.

Pavlyk N. Ethnography lexemes creation of Stanislav Vyshenskiy as associative segments of text layers.

In the article on verge of literary criticism, ethnography and ethnopyschology is probed the use of ethnographic lexemes by a poet Stanislav Vyshenskiy in a role of associative segments in text layers. The artistic cost of modem poetry opens up in Ukrainian space, name of S. Vyshenskiy is positioned in the European and world measuring.

Keywords: Stanislav Vyshens'kyi, poet, ethnographic tokens segment text, Ukrainian, metaphor, figurative, wreath, canvas, associative, ethnographisms the word.

Одержано 27.09.2012